

Міщенко З. І., Борзаковська З. О.

Університетський коледж Київського університету імені Бориса Грінченка
**РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ
У ПРОЦЕСІ ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ**

У статті розглядаються основні аспекти розвитку творчої особистості майбутнього вчителя музики як важливої складової професійного становлення фахівця. Аналізуються механізми впливу на цей процес інструментально-виконавської діяльності студента.

Ключові слова: творчий потенціал, особистість, інструментально-виконавська діяльність, майбутній вчитель музики.

На сьогоднішній день соціально-економічне становище країни висуває свої запити щодо випускників вищих навчальних закладів. Окрім володіння комплексом професійних знань, умінь та навичок учителя музики суспільство потребує спеціаліста, що може творчо, креативно та нестандартно вирішувати поставлені завдання. Тому проблема розвитку творчого потенціалу майбутніх учителів музики у процесі професійної підготовки набуває особливого значення. Зокрема розвитку творчої особистості присвячені дослідження

М. Бердяєва, Л. Виготського, В. Загвязинського, С. Рубінштейна, К. Роджерса,

С. Сисоевої, В. Моляко та ін.

У галузі музично-педагогічної освіти даний аспект становлення особистості майбутнього фахівця висвітлюється у дослідженнях А.Болгарського, Н. Гузій, Т. Завадської, О. Олексюк, Г. Падалки та ін.

Метою статті є обґрунтування значення розвитку творчого потенціалу майбутніх учителів музики в мистецьких вищих навчальних закладах педагогічного спрямування.

Звернемося до визначення поняття „творчий потенціал”. В. Моляко розглядає творчий потенціал як ресурс творчих можливостей людини, здатність конкретної людини до здійснення творчих дій, творчої діяльності в цілому [2, с.14].

Е. Торранс у статті „Науковий погляд на творчість та фактори, що сприяють її зростанню” зазначає, що дефініція смислу творчості здебільшого будується або в термінах продукту (винахід, відкриття та ін.), або в термінах процесу, особистості, об’єктивних умов [6, с. 665].

Більшість науковців вважають, що творчий потенціал - це сукупність людських якостей, які визначають можливості і межу його участі у трудовій діяльності.

Відомий австрійський психолог Поль Вайнцвайг у своїх роздумах орієнтує на те, що людина – це бездонний резервуар життєвої енергії. Не даючи цій енергії виходу, не реалізуючи її, ми не приносимо користі ні собі, ні оточуючим. Так само і з творчим потенціалом людини: нереалізований, він абсолютно марний [1, с.75].

Ми вважаємо, що джерелом формування та розвитку творчого потенціалу майбутніх учителів музики безпосередньо виступає музична діяльність студента, зокрема інструментально-виконавська. Музично-виконавська діяльність за своєю суттю являється творчим процесом. Але на думку С. Жейнової творча діяльність

має більш високий рівень складності і встановлювати зв'язок творчого потенціалу тільки з певним обсягом знань і вмінь недостатньо. [3, с. 109] Тому пріоритетним завданням вищого навчального закладу має бути забезпечення сприятливих умов, базисної платформи для розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя музики та його реалізації.

Зрозуміло, що у мистецьких вищих навчальних закладах педагогічного напрямку ми виховуємо не виконавців, а в першу чергу вчителів музики. На перший погляд, глибоке проникнення у найвищу сферу виконавської майстерності їм не потрібне, але таке уявлення в корені є хибним. Зрозуміти музику і доступно пояснити її дітям не можливо для того, хто не володіє музичною мовою, не може передати образний зміст твору звуком.

О. Олексюк у своїй праці „Музична педагогіка” розкриває зміст музичної освіти, який має включати:

- вивчення різних пластів музичної культури;

- пізнання закономірностей виникнення та розвитку музичного мистецтва на основі інтонаційної, жанрової та стильової природи музики;

- вивчення основних засобів музичної виразності (мелодія, гармонія тощо);

- діяльнісне засвоєння музичного мистецтва через хорове та інструментальне виконавство, композицію та імпровізацію, пластичне інтонування та музичний рух. [4, с. 87]

Орієнтуючись на вище зазначені змістові елементи музично-педагогічної освіти ми робимо припущення про те, що розвиток творчого потенціалу майбутніх учителів музики являється цілісним процесом, в якому спільне функціонування складових, метою яких є опанування художньо-виразними прийомами гри, активізація інструментально-виконавської самостійності студентів – основа формування професійно зрілої творчої особистості.

Так, через особистісну інтерпретацію музичних творів на основі осягнення композиторського задуму, ідеї, художнього образу і змісту твору та виконавського впливу на слухачку аудиторію педагогу необхідно розвивати у студента потребу самореалізації у творчій діяльності.

Є. Йоркіна вважає, що для творчого становлення особистості майбутнього вчителя музики необхідною умовою є розвиненість індивідуально-виконавських здібностей, що передбачають вміння студентів адекватно сприймати та відтворювати музичний твір на необхідному рівні виконавської майстерності безпомилково, яскраво, виразно [3, с. 117]. Специфіка професії вчителя музики полягає в тому, що ця діяльність вирішує педагогічні завдання засобами музичного мистецтва, тому вище зазначений комплекс знань, умінь та навичок є обов’язковою умовою.

Висновок. Інструментальне виконавство є потужним джерелом творчої самореалізації особистості майбутнього вчителя музики. На нашу думку, саме через інструментально-виконавську діяльність відбувається практичне втілення його творчого потенціалу. Якщо у вокальному виконавстві студент певною мірою залежить від музичного супроводу, то в інструментальному він має можливість повною мірою розкрити своє творче „Я”.

Література:

1. Вайнцвайг П. Десять заповідей творческой личности: Пер. с англ. Вступ. Ст. В.С. Агеева. – М.: Прогресс, 1990. -192 с.

2. Моляко В.О., Музика О.Л. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / За ред. В.О. Моляко, О.Л. Музики. – Житомир: Вид-во Рута, 2006. – 320 с.
3. Науковий вісник Мелітопільського державного педагогічного університету: зб. наук. статей / Ред. кол.: І.П. Аносов (голов.ред.) та ін. – Мелітополь. -2011. – Вип. 6 – 372 с.
4. Олексюк О.М. Музична педагогіка: Навчальний посібник. – К. : КНУКіМ, 2006. – 188 с.
5. Рибалка В.В. Психологія розвитку творчої обдарованої особистості: наук.-метод. посіб./ В.В. Рибалка; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти дорослих; Інститут обдарованої дитини – К. : НАПН України: Інститут обдарованої дитини, 2010. - 442 с.
6. Романець В., Маноха І.П. Історія психології ХХ століття: Навч. посібник / Вст. ст. В.О. Татенка, Т.М. Титаренко. Вид. 2-ге, стереотип. – К. : Либідь, 2003. – 992 с.